

Bayer HealthCare
Diabetes Care Division

HET ZOETHOUDERTJE

De wereld staat op zijn kop ...

Het zal je maar gebeuren. De ene dag stopt oma je nog stiekem een extra snoepje toe en mag je op vakantie eens wat vaker een ijsje of een snackje tussendoor, de andere dag is iedereen in je omgeving ineens erg bezig met wat je wanneer allemaal eet en soms slaan ze je zelfs over bij het uitdelen van iets lekkers! Je zult maar klein zijn en de diagnose diabetes krijgen... Afhankelijk van de leeftijd is het besef bij een kind groter of kleiner dat de wereld dan op zijn kop staat. Voor de ouders is het echter meteen duidelijk: alles zal voortaan anders zijn...

Een schok. Dat is het op z'n zachtst gezegd als je als ouders hoort dat je kind diabetes heeft. De routine van het dagelijks leven zal immers behoorlijk op de helling moeten en dat is bepaald geen sinecure. Er gaat dan ook meestal wel wat tijd overheen voordat een gezin weer een beetje in balans is. Bij alle veranderingen die op hen afkomen, vallen veel ouders graag terug op de steun van een diabetesverpleegkundige.

Angsten

Los van de energie die alle emoties kosten, is het voor ouders ook nog eens hard 'studeren' om het fenomeen diabetes in de vingers te krijgen. Ze moeten van alles leren over bloedwaarden, hypo's en hypers, over insuline, suiker en koolhydraten. Ook moeten ze het onder de knie zien te krijgen om hun kind insuline toe te dienen en om vingerprikjes te geven. Voor veel ouders een enorme drempel... Je kind pijn doen: dat wil toch niemand. Ongemerkt brengen ouders hun angst vaak over op het kind. Als diabetesverpleegkundige kunt u hier een belangrijke rol spelen. Uiteraard door ouders en kinderen de juiste techniek voor prikken en spuiten aan te leren, maar ook door hen gerust te stellen en te praten over hun angsten en onzekerheden. En mochten de prik- en spuitessies echt een drama blijven, dan kunt u hen nog altijd de 'ontsnappingsroute' van een tijdelijke onderhuidse verblijfs catheter als oplossing aanbieden.

Ook 's nachts...

Na een drukke dag het hoofd onbezorgd te rusten leggen, is er voor veel ouders niet meer bij als hun kind diabetes heeft. Juist 's nachts kunnen er immers hypo's optreden, zeker als een kind een zware middag of avond heeft gehad of als de avonddosis insuline aan

de hoge kant was. Dat levert een constante spanning op. Adviseer ouders daarom om de bloedglucose vlak voor het naar bed gaan toch nog even te meten. Maak hen ook duidelijk dat het helemaal niet erg is om bij twijfel 's nachts nog een keer te meten. Als een kind daar eenmaal aan gewend is, dan is het nauwelijks een onderbreking van de nachtrust. Ideaal is het natuurlijk niet, maar het is ook wat waard dat je als ouders met een gerust hart verder de nacht in kunt.

Geen uitzonderingspositie

Voor de ouders van een kind met diabetes zijn logeerpartijtjes en verjaardagsfeestjes niet als vanzelfsprekend meer de onbezorgde evenementen die het zouden moeten zijn. Er moet eerst van alles geregeld worden en 'de ontvangende partij' moet er open voor staan om alle instructies op te volgen. Vervolgens moet je er als ouders dan maar op vertrouwen dat het allemaal goed zal gaan. En... dat 'de omgeving' ook goed weet te handelen als het niet goed gaat. Het kind zal zelf ook merken dat er een bepaalde vorm van stress rondom zijn of haar verblijf buitenshuis hangt. Lastig, want kinderen willen niet graag een uitzondering zijn. Het liefste zijn ze zoals alle andere kinderen. Ook wat betreft eten en drinken. Als jij als enige géén koekje mag, dan val je op, dan trek je de aandacht, dan gaan andere kinderen vragen waarom dat niet mag. En als je als enige juist wel even iets moet eten, dan voel je je ook weer buiten de boot vallen.

Met een beetje goede wil hoeven de gevolgen van diabetes echter minder opvallend en dus minder ingrijpend te zijn voor een kind. Het helpt bijvoorbeeld al als ouders en kinderen assertief genoeg zijn of worden om duidelijk te maken welke wensen en eisen ze stellen aan de manier waarop anderen met diabetes omgegaan. Benadrukken dat het kind niet te veel in een uitzonderingspositie moet worden geplaatst, is misschien nog wel het belangrijkste. Zo is het bijvoorbeeld slim om een kind altijd wat te laten eten als andere kinderen ook iets eten. Zelfs bij onverwachte dingen als traktaties. Misschien stijgt de bloedsuiker daar wat door, maar dat kan met een prikje in de vinger makkelijk gecontroleerd worden. Niet leuk, zo'n extra prikje, maar minder erg dan een kind te moeten uitleggen waarom het wordt overgeslagen.

Dwang van de regelmaat

Wat veel ouders ook lastig vinden, is dat ze alles duidelijk moeten plannen. Een dagje op stap met het gezin? De onvermijdelijke koelbox met insuline zal meemoeten, net als het prikkoftje en de druivensuiker. En dat allemaal bovenop dingen als luiers en flesjes die jonge ouders tóch al mee moeten zeulen. Ook de dwang van de regelmaat is vaak belastend, zeker op momenten dat je het eigenlijk allemaal wat lossier wil,

vervolg op p.2

Sponsored by

Bayer HealthCare

Diabetes Care Division

Louizalaan 143 • BE - 1050 Brussel

Tel.: 02 535 66 66 • Fax: 02 537 27 21 • www.ascensia.com

Een informatieservice van Bayer Diagnostics

zevende jaargang • juni 2006

V.U.: Roger Casteleyn

Stapelplein 32 • BE - 9000 Gent

©2006, TENACS O.H.P.

Ascensia™

vervolg van p.1

zoals bijvoorbeeld op vakantie. Vooral ouders die erg gedisciplineerd zijn, hebben baat bij het advies om toch te proberen ontspannen om te gaan met de voeding van hun kind. Probeer ouders bij te brengen dat ze zich niet al te schuldig hoeven te voelen als er eens iets mis gaat met de dosering insuline. Natuurlijk kan het ernstige gevolgen hebben als de bloedsuikerspiegel standaard niet goed wordt gereguleerd, maar het is niet meteen funest als dat eens een keertje gebeurt.

Kinderen en ouders: ze zijn er in alle soorten en maten. En dus zijn er ook veel verschillen in de manier waarop zij met de ziekte diabetes omgaan. Als diabetesverpleegkundige zult u vrij snel door hebben wat voor 'vlees u in de kuip heeft' en welke adviezen en steun u het beste kunt geven. ■

Insulinepomptherapie beter voor kinderen

Uit een recent onderzoek is gebleken dat kinderen met diabetes type 1 die jonger zijn dan twaalf jaar baat hebben bij insulinepomptherapie. De resultaten lieten zien dat op de lange termijn de glucosewaarden verbeterden. Voor kinderen boven de twaalf jaar helpt de therapie voornamelijk in de strijd tegen overgewicht. De gunstige effecten op korte termijn zijn al eerder aangetoond. Het onderzoek is uitgevoerd in het Charités Childrens Hospital in Berlijn. De algemene conclusie luidt dat kinderen, ongeacht de leeftijd, baat hebben bij insulinepomptherapie. ■

Boekbespreking

'Snuffie, het konijn met diabetes' én '25 uur per dag diabetes'

In Nederland hebben ruim 300 kinderen van 3 tot 6 jaar diabetes mellitus en dit aantal neemt de laatste jaren snel toe. Achter die 300 kinderen zitten 300 ingrijpende verhalen. Diabetes heeft immers een enorme invloed op het dagelijkse leven van een jong kind en op dat van het gezin. Voorlichtingsmateriaal met concrete handvatten om hiermee om te gaan was tot op heden nog niet beschikbaar.

Samen met ervaringsdeskundigen en met hulpverleners ontwikkelde TNO Preventie en Gezondheid een voorleesboek met prenten dat is afgestemd op het ontwikkelingsniveau van deze jonge kinderen. Het heet 'Snuffie. Het konijn met diabetes'. Bij het voorleesboek hoort ook een informatieboek dat bedoeld is voor ouders en hulpverleners. Het heeft als titel '25 uur per dag diabetes'.

Snuffie helpt je te praten over diabetes

Kinderen met diabetes krijgen te maken met heel veel regeltjes die met eten te maken hebben: op tijd eten, niet te veel en niet te weinig eten en dan ook nog bloedprikken en insuline spuiten. Moeilijk te snappen allemaal, als je nog zo klein bent. Peuters en kleuters met diabetes hebben regelmatig problemen met hun aandoening. Het voorleesboek 'Snuffie' maakt de leefregels en de emotionele consequenties van diabetes bespreekbaar. Snuffie is een konijn dat diabetes heeft. Snuffie maakt alledaagse en bijzondere dingen mee waarbij diabetes om de hoek komt kijken. Het gaat bijvoorbeeld over buitenspelen, over een bezoekje aan de polikliniek, over uit logeren gaan en over Sinterklaas.

Het boek helpt kinderen een positieve en opbouwende houding ten opzichte van hun aandoening te vormen en de diabetes een plaats in hun leventje te geven. In

Snuffie vinden kinderen een 'maatje' met wie ze hun ervaringen kunnen 'delen'.

Ook een steun voor de ouders

Het bijbehorende informatieboek voor de ouders en hulpverleners is opgebouwd rond de verhalen. Er staan bijvoorbeeld anekdotes, tips en opdrachtjes in die ouders samen met hun kinderen kunnen uitvoeren. Bij de ontwikkeling van het materiaal zijn ervaringsdeskundigheid, praktijkervaring vanuit de hulpverlening en wetenschappelijke inzichten over het denken van kinderen over ziekte bijeen gebracht. ■

GEGEVENS

Titel: 'Snuffie, het konijn met diabetes' én '25 uur per dag diabetes'
Auteurs: Esther Hosli en Cobi de Jong
Uitgeverij: TNO Preventie en Gezondheid
Pagina's: 149
ISBN: 90-5986-090-X – 2004 (voorleesboek)
ISBN: 90-5986-087-X – 2004 (informatieboek)
Taal: Nederlands
Prijs totale pakket: voor DVN-leden: € 5,50, voor niet-leden: € 7,00

Aanvragen: Het voorlichtingsmateriaal kan worden aangevraagd bij Bosman Medische Hulpmiddelen in Eindhoven, Nederland (tel.: 040 230 88 25) en bij de Diabetesvereniging Nederland (DVN) (tel.: 033 463 05 66). De speciale box bevat niet alleen het voorleesboek en het informatieboek, maar ook een Snuffieknuffel.

Duitse campagne om diabetes type 2 te voorkomen

Voorlichting is erg belangrijk om diabetes te voorkomen. In Nederland en België wordt hier al veel aandacht aanbesteed. Niet alleen aan de voorlichting, dus wat je moet doen wanneer de diagnose is gesteld, maar ook om mensen op te sporen en in de vorm van voorlichting, want voorkomen is nog altijd beter. Ook in Duitsland is een campagne van start gegaan ter voorkoming van diabetes type 2. Het doel is mensen bewust te maken van het feit dat bij een vroegtijdige diagnose de kans op een normaal leven zonder de complicaties groter is. De campagne – die wordt ondersteund door de farmaceutische industrie, huisartsen en apothekers – bestaat onder andere uit een diabetesrisicotest. ■

Geuns pleit voor zoetstof stevia

In het Noordelijke deel van Zuid-Amerika groeit een plantje, waarvan de zoetstof stevia wordt gemaakt. Volgens suiker- en zoetstoffenfabrikanten zou stevia slecht zijn voor de gezondheid. Professor Geuns van de Katholieke Universiteit Leuven in België denkt hier anders over, de zoetstof mogelijk bij mensen met diabetes type 2 de bloedglucosewaarde laten dalen, mits de patiënt nog gevoelig is voor insuline. Bovendien is er maar weinig nodig voor een lekkere zoete smaak, er zitten weinig calorieën in en het karamelliseert pas bij 200 graden Celcius, waardoor het gebruikt kan worden bij het koken. Daarnaast kan het door mensen met diabetes zonder problemen worden gebruikt. De zoete smaak van de bladeren van de steviaplant werd in 1899 ontdekt. In 1918 werd voorzichtig gesproken over de zoetstof als vervanger van de traditionele suiker. De plant werd namelijk niet als giftig beschouwd en het was goedkoper dan bietsuiker. In Azië wordt de zoetstof volop gebruikt. In Amerika is het verboden als zoetstof voor voedingsmiddelen, maar sinds 1995 mag het worden toegepast als voedingssupplement. In de Europese Unie is stevia in principe helemaal nergens te bekennen. Geuns hoopt dat het gebruik van stevia begin 2007 wordt toegestaan. Een commissie van de Wereldgezondheidsorganisatie zal zich bezig moeten houden met het onderzoek naar de werking en veiligheid van de zoetstof. ■

Culinaire tips

*Steeds meer kinderen hebben diabetes. Ook zij moeten letten op wat zij eten en dat kan met feestjes wel eens vervelend zijn. Daarom ontwikkelden Trudy Janssen en Nelleke Stegeman het boek *Hokus Kokus Kinderkookboek* (uitgegeven door Christofoor, www.christofoor.nl, ISBN 90-6238-206-1). Een doe-, leer- en kijkboek voor kinderen met en zonder diabetes. Het bestaat uit een interessant naslagwerk met allerlei teksten over het lichaam en een kleine receptenwijzer. Alle kinderen zijn dol op pannenkoeken, en van deze mag iedereen meesnoepen! Ook als je geen diabetes hebt.*

KOKOSPANNENKOEKEN MET BANAAN

Benodigheden:

- 200 gram bloem of 100 gram bloem en 100 gram boekweitmeel
- snufje zout
- 2 eieren
- 1/2 liter halfvolle melk
- 3 eetlepels olie
- 3 eetlepels gemalen kokos (25 gram)
- 3 bananen (in plakjes gesneden)
- 2 eetlepels poedersuiker

Bereidingswijze:

1. Doe de bloem (of de bloem en het meel) in een kom met het snufje zout, de eieren en de melk (in scheutjes) en roer het geheel met een garde tot een glad beslag.
2. Roer de gemalen kokos door het beslag heen.
3. Verhit per pannenkoek een halve eetlepel olie en giet per pannenkoek een zesde van het beslag in de koekenpan.
4. Leg de plakjes van een halve banaan tijdens het bakken op de pannenkoek.
5. Bak de pannenkoek tot de bovenkant droog is en keer hem dan om, zodat de onderkant ook bruin wordt.
6. Strooi een halve eetlepel poedersuiker over de pannenkoek, voordat deze geserveerd wordt.

Eet smakelijk! ■

Sponsored by

Bayer HealthCare

Diabetes Care Division

Zeewierbelletjes goed bij diabetes type 1

Als het onderzoek volgens plan verloopt, dan heeft een Australische onderzoeker een nieuwe behandelmethode gevonden voor diabetes type 1, die dan ook het einde zou kunnen betekenen van de dagelijkse insuline-injecties. Het gaat om kleine, zogenaamde zeewierbelletjes waarin insulineproducerende cellen worden verpakt.

Deze capsules – gemaakt van alginaat uit bruinzeewier – worden dan vervolgens geïnjecteerd. Uit eerdere onderzoeken is al gebleken dat het op deze manier injecteren van insulineproducerende cellen het aantal insuline-injecties vermindert. Door de cellen in te pakken, blijven ze langer in leven in het lichaam. Het zeewierbelletje fungeert als een beschermend schild, waardoor de cellen niet kunnen worden afgestoten, waardoor de patiënt geen medicijnen hoeft in te nemen die afstoting voorkomen. Of de behandeling dusdanig effectief is, dat een diabetes type 1 patiënt helemaal geen insuline meer hoeft te gebruiken, moet nog blijken. ■

Geen injectie maar een insuline neusspray

Wetenschappers aan de universiteit van Leeds hebben waarschijnlijk ontdekt dat door middel van gist een insuline neusspray kan worden vervaardigd. Het team bewees dat de schimmel de cellen op zodanige manier kan vergroten, dat de insuline via het weefsel van de neus kan worden opgenomen. Met deze eigenschappen verwachten de wetenschappers dat een spray kan worden ontwikkeld die uiteindelijk de insuline-injecties zou kunnen vervangen. Deze compleet nieuwe methode voor het toedienen van insuline zou voor mensen met 'spuitangst' en goede oplossing kunnen betekenen. Het afgeven van insuline via de neus geldt namelijk oorspronkelijk als zeer moeilijk. Dit heeft te maken met het feit dat het slijmvlies van de neus het molecuul kan blokkeren. Voorlopige onderzoeksresultaten tonen nu echter aan dat de niet-giftige stof gist de nauwe verbindingen tussen de neuscellen als het ware kan openen. De laboratoriumresultaten gaven ook aan dat gist de werking van insuline kan verbeteren. Er is meer onderzoek nodig, maar de verwachtingen zijn goed. ■

Congresagenda

- 2006
- 9-12 augustus AADE, Los Angeles, CA
 - 6-9 september ISPA, Cambridge, United Kingdom
 - 12-13 september FEND, Copenhagen, Denmark
 - 14-17 september EASD, Copenhagen, Denmark
 - 26-29 oktober World Congress on controversies in Obesity, Diabetes and Hypertension (CODHy), Berlijn, Duitsland
 - 3-7 december IDF, Cape Town, South Africa

Als uw patiënten vergeten te coderen, kan dat uw goede bedoelingen ondermijnen. Waarom zou u dat risico nemen?

GEEN CODERING VEREIST™

bij de Ascensia® CONTOUR® & Ascensia® BREEZE® systemen.

De gevolgen van slecht gecodeerde bloedglucosemeters reiken verder dan alleen een onnauwkeurige meting. De gezondheid en de veiligheid van uw patiënten kan in het gedrang komen.

Met slecht gecodeerde glucosemeters kan de afwijking tot 43% bedragen.¹

Ascensia® bloedglucosemeters:

- geen codering vereist
- gemakkelijk meten
- betrouwbaar meten
- nauwkeurige resultaten

Kies voor Ascensia® en maak een einde aan onzekere bloedglucoseresultaten.

www.ascensia.com

¹ Gegevens in dossier

Ascensia

Tel. Groen Nummer
0800 97 212

Bayer HealthCare